

Baltijas Semkopis.

Maffa: par gadu 2 r., v. pušā, 1 r. 10 l., v. 3 mehn. 60 l., ar pres-
fuhstīdānu par vāstu 2 r. 60 l., 1 r. 40 l., 90 l.; Jelgavā ar pres-
nefānu 2 r. 30 l. par gadu. — Aprieteļšānās meetas:
Jelgavā: pēc redakcijas, Kufas l. gr. bodē, Alein l. presfuhst-
Rīgā: Kaptein l. gr. bodē, leikā Kalkveclā, Nr. 4, G. Winkmana
l. bodē, Peterb. presfuhstīdētā, Kalku-eļā Nr. 18 senāta brāļu Dujā,
tagad Wicis l. gr. bodē, Kalkveclā; un Lūban l. grāhm. bodē pēc Schal-
wārtēem Nr. 59; Pauskā: pēc aptekera Wörte l.; Rūdiģā: Dēp-

2. gada-gabjums.

horna wāstu grāhm. bodē un pēc teefas-ſtr. Šepēls l.; Zalfōs:
pēc Simſen l.; Dohelē: pēc ſopmana Dawidowſky l.; Zehſiģ:
(Wenden) pēc Blahmſch l.; Walmērā: Drey l. grāhmā bodē;
Walfā: Rudolf l. gr. bodē; Rūhjenē: Alffāna l. gr. bodē; Lee-
pajā: Katw. grāhm. bodē; Piltēnē: pēc piltētas wejā J. Šuhj
Weg-Auzē pēc Inſpēktora Vogel. Studinajumu, 6 kap. par rin-
dinu, war nebot wifās ſchīnīs weetas. Redakcijas adreje: „Balt.
Semkopja redakcijai Jelgavā“ (Katoļu eļā, Nr. 2).

№ 28.

Jelgavā, Beekdeenā, 16. jūlijā.

1876.

Rahditājs: Laukfaimneeziba: Pahr ſkunſtīgeem mehſleem. — Witeneeka darbi
jūlija mehneſt. — Zbfās ſinas pahr muhſu tehwijs ſkabbīgeem un derīgeem kuſto-
neem un putneem. (Turpinājums.) — Wāhryas: Schwelīs; wihēi; tā apinās zc.;
tā iſkaltuſchi trauki wiſlabal fabreedījami; iſp'wufchus un dobjus abbotu un bums-
beeru fokus zc.; lai gaka nepalīktu waf. laika weza; mahjas-putni; apraijumi (plekš).
— P. van Dyk l. un wina l'arſch pret ſkunſtīgu mehſlu analīzī. — Sinas: —
Studinajumi.

Laukfaimneeziba.

Pahr ſkunſtīgeem mehſleem.

Semkopība ir beidsamōs desmits gaddōs muhſu Baltijā it
freetnūs fokus us preekſchu ſpehrufe; tur preti ar lopu-kop-
ſchanu eet deemschehl wehl toti lehni us preekſchu.

Jo ſtipri nomanam, ka semkopji tagad ſahk ari par to
ruhpetees, lai seme aiſweenu jo wairak augtu iſdotu, un lai
gan pēc mums ſkunſtīgeem mehſli ari wehl neteek tik daudſ bruh-
keti, tā zītās semēs, tad totſchu ari pēc mums ſkunſtīgu mehſlu
bruhkeſhana gadu no gada wairojahs. Tahdu ſkunſtīgu mehſlu
ſkaiſs ir toti leels un ne maſak ir to peedahwafchanas un uſ-
flawefchanas rakſtu awiſēs, tā ka daſcham labam semkopim
beidsot jaſahk ſchaubitees, kahda ſorte gan winam buhtu ja-
iſwehlejahs, un no kura ta ſorte buhtu wehrlama. Pahr to
tad nu raudſiſim ſchoreiſ tik daudſ parunatees, zif iſ peedſi-
wojumeem un iſmehginajumeem ir eefpehjams.

Wiſi ſkunſtīgeem mehſli ir weenpuſigi, t. i. winōs atrodahs
tikai weena waj dimi no tahm baribas-weelahm, kuras augeem
preekſch winas pilnigas weifſchanahs wajadſigās; mums tapeh-
z nar pahr to jabrihnahs, ka tee mehſli, kuras mehſ maisōs weh-
lam, ne iſ reiſ tā ſtrahdā, tā mehſ to wehlejamees. Ja semē
ne-atrodahs tahs baribas-weelas, kuras mehſleem truhkſt, tad
ſinams zaur tahdeem mehſleem ne kahda leela palihdſiba ne-
war buht.

Wiſwairak mums top trihs weelas preekſch lauku un plawu
mehſloſchanas eeweheletas, un proti: **foſſoraſkabhē, ſlah-
peklis un kali**; wiſas trihs dahwā mehſleem dſihdamo ſpehku
t. i. ar ſchahm trihs weelahm waram augus us brangako aug-
ſchanu paweižinat.

Kali ir gan drihs katrā semēs-sortē atrodams, ari teek iſ
treſcho waj zetorto gadu semei ar ſtaka-mehſleem wajadſigais
daudſums no kali peeweſis. Augi kam daudſ kali wajaga,
ir: kartupeki, rahzeni, ſirni, aſbolinſch un wiſas
plawu-ſahleſ. Ja semei ſchahdi augi beeschi ja-iſdod, tad
mums wajaga winai ari wairak kali paſneegt. Wiſwairak
plawas toti kahro kali-mehſloſchanu, tapeh-
z ka tahs gadu no gada augus iſdod, kureem daudſ kali wajaga. Zilweku-
un lopu-mihſali, tā ari maſkas-pelni ir bagati aiſ kali. Weena
mahrzina kali preekſch mums semkopjeem ir wehrta 4 lihds 5
kap. f.; tapeh-
z kaſ kali grib pirkt, tas war to zenu, ko winſch
eefpehj maſkat, it ſkaidri aprehinat. Zihrā buhſchanā mums
neteek kali peedahwātis, ſimts mahrzinas atrodahs lihds 30, ja
daudſ, tad lihds 55% kali; tapeh-
z ir alaſch wajadſigās, ka

apwajajahs, zif daudſ kali mehſlōs ir. Tā pat ari seme alaſch
zaur iſmehginafchanu ir ja-iſpehta, waj tai kali-mehſloſchana
wajadſiga, waj ne. Plawahm buhs kali-mehſloſchana alaſch
deriga, tikai wajaga kali waj jau rudenī, jeb pēc laika pawa-
farā wehl us ſneegu iſkaiſit.

ſlahpeklis ir preekſch augu-dſihweſ no wiſleelakā ſwara;
winſch ir tas, kaſ augeem wiſleelako un bagatako augſchanu
peefſchir. Un totſchu pēc wiſa ta muhſu Baltijā lihds ſchim
wehl toti maſ tahdi mehſlu-lihdſekli teek leetati, kuroſ ſlah-
peklis bagatigi atrodahs, laikam ſchee mehſli tē teek wehl aiſ-
weenu par toti dahrgeem tureti. Wiſās zītās semēs war semkopijs
weenu mahrz. ſlahpeklis mehſlōs par 30 lihds 33 kap. f. pirkt;
pēc mums tur preti pagehr par weenu mahrzinu 45 lihds 50
kap. f., daſchu reiſ pat 60 kap. f. Tas ir us wiſu wiſi par
dahrgu, un lamehr zenas tik leelas paleek, tamehr mehſ ſchē
newaram ſlahpeklainus mehſlus, zif tos ari peedahwā, jo lee-
lakā pulkā iſleetot.

Weena birkawa labu ſtaka-mehſlu no labi baroteem lopeem
ſatur zaurmehrā: 1^{1/2} mahrz. ſlahpeklis, 1 mahrz. foſſora-ſlahbes,
2 mahrz. kali un 2 mahrz. kaſka. Ar 40 birkawahm tahdu
labu ſtaka-mehſlu preekſch weenas puhrweetas peeteek, lai iſ-
dabutu 2 lihds 3 labas plaujas; mehſ eſam zaur to semei
us weenu puhrweetu jau 60 mahrz. ſlahpeklis paſneegufchi,
bet beſ tam ari wehl 40 mahrz. foſſora-ſlahbes, 80 mahrz.
kali un 80 mahrz. kaſka. No tam mehſ it ſkaidri redsam,
no kahda leela ſwara ſtaka-mehſli pēc muhſu lauku mehſlo-
ſchanas ir.

Ja nu mums truhkſt ſtaka-mehſlu, kaſ jau daudſ ſaimnee-
zibās atgadahs, un ja mehſ gribam truhſtoſchu mehſlu
weetu iſpildit zaur ſkunſtīgeem mehſleem, kuroſ ſlahpeklis
bagatigi atrodahs, tad mums — lai tikai weenu puslihds-labu
kweeſchu waj rudſu plauju waretu panahkt — preekſch weenas
puhrweetas wajaga wiſmaſak 20 mahrz. ſlahpeklis. Ja nu
mums par weenu mahrzinu ſlahpeklis tik 45 kap. f. ja-aiſ-
maſā, tad mums tahda weenpuſiga mehſloſchana us weenas
puhrweetas tomehr 9 rubl. f., maſā un ſchi ir naudas-ſuma,
kura preekſch muhſu ſchejeenes buhſchanahm par leelu ir; jo
mehſ newaram ar tahdu paſchu droſchibu us labahm plau-
jahm zeret, tā tee semkopji, kuri iſdewigakā klimatā dſihwo.

Tur preti daudſ wairak pēc mums top iſleetati tahdi ſkun-
ſtīgu mehſlu-lihdſekli, kuri **foſſora ſkabhē** ſatur, tapeh-
z ka ari ſchi weela freetni paſpehj augu weifſchanas, un ihpaſchi ba-
gatako graudu-wairumu, peedſihdinat. Wiſwairak top pēc
mums daſchadi ſuperfoſſati aiſweenu jo wairak un ſtipraki iſ-
platiti un leetati, tapeh-
z ka ta eelſchā atraſdamahs foſſora-
ſkabhē it lehti iſkuhſt.

Weenai mahrzina kuhſtoſchas foſſora-ſlahbes preekſch mums
ir mehſlu-wehrtiba no kahdahm 12 lihds 15 kap. f.; ja foſ-
ſora-ſkabhē gruhti uſkuhſt, tad tikai no 8 lihds 10 kap. f., ta-
peh-
z ka pirmā plauja tē pa leelakai datai no labuma wehl
ne ka nebauda.

Simts mahrzinas labu kaulu-miltu satur zaurmehra 20 lihds 22 mahrz. fossora-flahbes un 3 lihds 4 mahrz. flahpekla. Ja rehkinajam 1 mahrz. fossora-flahbes, tapeh3 ka wina kaulu-miltos gruhti iskaufejama, par 10 kap., un 1 mahrz. flahpekla par 30 kap. f., tad waram par 100 mahrz. pilnigu ne-apstrahdatu, t. i. ne-istwailotu kaulu-miltu, ka nu teem ik reis ir tahs wehrtibas, 2 rubl. 90 kap. lihds 3 rubl. 40 kap. f. aismakst; mums te tad tikai us to jarauga, ka kaulu-milti ir puteklumakumã samalti, un pee wina isleetaschanas daram ik reis wislabaki, kad meh3 tos kahdas 4 nedelas preeksch sehjamalika semẽ eestrahdam. Us wisu wihsi ir pilnigi ne-apstrahdatee kaulu-milti pee riktigas leetaschanas gluschi eemehlejams meh3sloshanas-lihdseklis; kas to par mineto maksu war dabut, tas lai to pehrl, jo zaur to ir aisweenu saws panahkums sagaidams. Sutinatee jeb twaikotee kaulu-milti strahda drusku ahtraki, tapeh3 ka te tauki is kaulkem ir isgahjuschi; til tas te wehl ir tas sliktums, ka zaur kaulu futinaschanu leela data flahpekla isnihst.

Wiswairak kuhstoscha atrodahs fossora-flahbe tais daschadõs superfossatõs, zaur ko ween ari wina ahtra strahdaschana ir saprotama, un ka dehl wina isleetaschana pawasara preeksch wasarus-sehjas ari ir it deriga. Superfossatu wajaga lihds ar sehllu reisa tikai sekli semẽ eestrahdat, kamehr kaulu-milti jau agraki un drusku dõitaki ja-ee-ar.

Beedahwatõs superfossatõs ir kuhstoschas fossora-flahbes fatura loti daschadiga; ir tahdi superfossati, kas masak ne ka 10%, bet ari tahdi, kas wairak ne ka 20% fossora-flahbes semẽ fatur. Lihds schim ir leelaks peeprahjums peh3 semakam sortehm bijis; wiswairak tika leetati superfossati ar 12% kuhstoschas fossora-flahbes; bet ir jau zerams, ka siptarakahs sortes tiks drih3 ween wairak leetatas, tapeh3 ka tad ar masakeem puhlineem to paschu panahl, ko ar wahjalas sortes pee leelakeem puhlineem.

Masak ka 24 mahrz. kuhstoschas fossora-flahbes us puhrweetu isleetat, naw derigi, tas buhtu 200 mahrz. superfossata a 12%, jeb 120 mahrz. a 20%; pee drusku siptarakas meh3sloshanas ir panahkums us wisu wihsi leelaks un ari droshaks. Gluschi ta pat, ka ne kahds labums ne-atlehtu, ka meh3 kahdu gomi knapi barojam un tai itdeenãs tikai kahdas 10 mahrz. seena dodam, kur tak wis labums til wehl pee siptarakas, kreetnakas baroschanas panahkams; — ta pat ir ari ar muhju lauku meh3sloshanu; ja meh3 ik 3 waj 4 gadus wahji meh3slojam, tad mums sinams no tam ne-atlez ne kahds labums. Kahdu superfossatu iswehlejahs, waj is Baker-guano waj fossorita zc. isstrahdatu, ir gluschi weenlihdsi; japrata tilai peh3 procentu-fatura no kuhstoschas fossora-flahbes, javagehr, ka usdots procentu flaitis teel apgalwots, jonem tad tahds, kas ir smalks un labi faufs preeksch islaisichanas, un ja-aismaksã tad ismekletais superfossats peh3 tam, zil mahrzimu kuhstoschas fossora-flahbes ir sanemts. —

Kur lai pehrlkam skunstigos meh3sloshanas lihdselkus? Sinams tur, kur wairak ustizibas, ka peh3 taisnibas dara. Kaufmana peenahkums ir us wisu wihsi tas, ka winsch pee semkopjeem ustizibas eemanto, alasch tahdu prezi pahrodams, kurã usdotas procentes flahpekla, waj fossora-flahbes, waj kali ari teescham atrodahs eekschã. Ja winsch to nedara, ja winsch mums dod semaku prezi, ne ka winsch apleezinajis un ja meh3 to waram winam peerahdit, kas ari naw nemãs til gruhti, kad wairak semkopju kopã pehrl un leel promi analiseeret, — nu tad katris kaufmanis war tikt pee atbildes faukts.

Bez-Sahlẽ.

Sintenis.

Biteneeka darbi julija mehnesi.

1. Beidsamãs schkiras apgabaldõs ir schini mehnesi ar wairoschanu, til lab zaur mahkslas, ka ari zaur dabas-speeteem ja-beids. Kam „Grawenhorstes prahmja-stropi,“ waj „Grünhofa fahnu-stropi,“ tas war dabas speetus zaur weenas stipras saimes isdalishanu, weena stropã, trijãs saimites, it weegli aiskawet. Preeksch scha noluhka taifiteem prahmja stropeem ir 3 skrejamee zaurumi, 2 semaki un weens, widejais, augtaki. Sahnu-stropeem, ir weens skrejamais zaurums preekschã un katrõs fahndõs pa weenam. Bet preeksch tam jau bites ja-eeradina par wiseem trim zaurumeem skreet, tadeht ka aprasto skrejamo zaurumu par kahdam $\frac{3}{4}$ datahm pamasina, kur tad bites top speestas, tos zitus zaurumus ari leetat. Ja nu grib dalit, tad ja-isnem rahmischi un ja-eeleel no katra gala pa peezeem ar perekli medu un bitehm, tad schkir-dehti. Schkirbas stary seenmalu un dehta malu ar fuhnahm it ruhpiigi ja-aisbahsch un ar mahleem ja-aismehre. Eschetri pahrejee rahmischi ar medu, bitehm un perekli ja-eeleel widus-ruhmẽ. Us schkiras-dehtu galeem ja-usleel waj nu drahnãs jeb pakulu wihksolis, kas sneedi no weenas stropa malas lihds otrai, lai tee zeeti us apaschas dehti usgulstahs un bitehm nepaleel schkirbas, kur sa-eetees. Zaur schahdu isdalishanu top mahte aptureta no pahrleezigãs dehschanas, jo tai tad wirs naw til dauds tulschu kanninu, kur sawus pautinus nolikt, un tahs 2 saimes, kurahm mahtes naw, peenejs sawas lapas gan drih3 pa wisam pilnas ar medu un seedu-putekleem. Bet mahte ar leelako datu jauno bishu ja-eeleel tanã nodala, pa kuru zaurumu masak bites skrehja, kamehr saime wehl nebij isdalita. Kad nu jaunahs mahtes ir apwaislojuschahs un jau fahkluschahs deht, tad war dimi no tahm atnemt un to labako aistah, jeb ari tapat wifas 3 saimites par seemu ismitinat, lai buhtu pawasara augligãs mahtes, kuras tad waretu tahdõs stropõs eelikt, kurõs mahte ir bojã gahjuse. Peh3ak kopã salaisitas tahs us speetoschanu wairs nedodahs, jo tad jau ari nesamais laiks beidsahs.

2. Medus eenahkumu pawairo zaur mahtes atnemschanu, ka Kursemes bishu-beedribas kalenderi top mahjits.

3. Ja-eemanto jaunãs lapas ar darba-bishu kanninahm

a) ar to, ka pee skrejama zauruma tuwaki esofchahs lapas isnem, bites stropã atpakal eeslauka un isnemto lapu weetã eeleel rahmischus ar eesahkumeem, kurõs tad winas tikai darba-bishu waskus taifa. Bet lai nu winahm ruhmes netrubhtu, kur medu eekraht, tad pee lodjina ja-eeleel kahdas lapas ar tranu-kanninahm; —

b) kad kahdam jau wairak saimes, kuras bagatas ais medus, tad winsch war ari wehl zitadã wihse pee labahm darba-bishu kanninu lapahm kluht. Labã nesama laika ja-isnem wifas perekla lapas bei preekschejahs no stropa un mahte ja-eeslauka ar wifahm bitehm atpakal stropã, kuram isnemto lapu weetã ja-eeleel rahmischi ar eesahkumeem, lai winas buhwẽ jaunãs lapas. Schahda speeta wihse pataifita saime ihfã laika eepreezina biteneeku ar labu teesu loti smuku lapu. — Isnemtahs perekla lapas war isleetat pee wahjaku faimu ustiproshanas. — Newajag tilai pahrschteigtees un likt par dauds buhwet, lai ne-isnahk leels pulks gan smuku, tatschu medus-tulschu lapu. Kam kahdas 12 saimes, tas newar wairak ka 4 likt buhwet.

4. Ja-ismelle speetosjuschee stropi, waj teem ir mahte. Ja nu ta buhtu postã gahjuse, waj nu pee apwaisloshanas, waj pee kauschanahs stropã, tad tahdai saimeis steigschus jahalihds zaur augligãs mahtes eelishanu.

5. Ja speetam buhtu kahdas darba-bites par dehjejahm usmetuschahs, ko pee tam war pasiht, kad stropã tranu ween top pereti un pereklis fahw tranu kanninãs. Schahds strops ir ar to glahbjams, kad winam isnem wifas lapas un wifas bites, un isnemto lapu weetã eeleel labas perekla lapas. Wehl labaki ir, kad ari augligu mahti war peelikt. Isnemtahs lapas ir kahdã

atstatâ weetâ, dahrsâ, no wifahm bitehm tihramas zaur noslau-
zifchanu sahle, fur ari wifas zitas, ta stropa bites ir noberamas.
Dehjejas, kuras ilgu laiku naw abrà bijufhas, wezo weetu
wairs ne-atradihš — un aisees vojâ.

6. Zirminu puhšchanas-fehrga (flak. Kursemes bišhu-beedr.
kalenderi, 54 — 55 l. p.) ir dseedejama šahdâ wihšê: Ja-iskaušê
salizihl-šlahbe karstâ uhdeni, un ar šcho kaušejumu ja-isberšê stropa
eekšhpufe un škrehjamee zaurumi. Bites un lapas ar spalwu
waj pinšeliti ja-apšlaka. Bitehm war ari tahdu medu dot ehst,
kam mineta šlahbe klahu peejaukta. Ja nu wehl pehz kahda
laika dasčas flimas kanninas buhtu redsamas, tad war wehl
otru reišî tã pat darit. — Šchi fehrga ir it ihpašchi julija mehnešî
pašchâ pirmâ plošifchanâ. K. Grünhofš.

Ihšas sinas pahre muhsu tehwišas šlahdigeem un derigeem kufstoneem un putneem.

No Buchholza.

(Stat. Nr. 27.)

16) Sarkankruhtš

(Das Rothflechten; lusciola rubecula.)

peemihš dahrsdšs un mešhdšs. Oktobri tas muhs atšahj, bet jau
martâ atkal atnahl. Winaš pahretek no robiteem (Insecten),
ihpašchi no mušchahm, odeem, tahrepeem un kahpureem; no tam
redsams, žil derigs mums šchis putnišch. Sarkankruhtš apod
weegli pee žilwekeem un ir leelš mušchu medineekš istabâš.

17) Zeelawa.

(Die Bachstelze; motacilla.)

Zeelawas diwejas: filas un dseltenas; abas pee mums naw reti;
winaš ranga no muhsu laukeem wifadus robitos un kahpuruš
nolafit. Zeelawa pawada araju un nolafa no wagas šihkos
kufstonus. Waišla tai laba; verê trihs reis par gadu malkas un
šchagarus strehldšs, kã ari afminu tšchupâš un koku zaurumds.

18) Besdeligas un tšchuras

(Die Schwalben; hirundinidae.)

atšahj muhs septembri un dodahšs uf Afriku. Winaš usturs ir til
ween robitee, kuru starpã ar gan dascha bitite. Šcho sawu usturu
tahš nesalafa, bet šaker škreijofchu un aprihj wefelu. Knahbis
ir ihšs, bet plats un war leelšli atplehštees. Besdeligas ir pee-
šchiramas pee wišderigakeem putneem un gahdã, lai mušchas,
kodaš un kufaini par daudš ne-išplatitos.

19) Zepłits.

(Der Zaunfönig; troglodytes parvulus.)

muhsu wišmasakais putnišch, bet leelš medineekš, tahrpiniš,
širnektuš, robitos un winaš kahpuruš un pautinuš nolafidams.

20) Šihles

(Die Meisen; paridae.)

ir wasarã mešhdšs, fur koku zaurumds tahš sawu perekti taifa.
Winahm der par usturu ihpašchi tahrpi, robitee, winaš kahpuri
un pautini. Seemã tahš salafahš wairak pee mahjokteem, fur
winaš no auglu koku sareem robotu pautinuš nolafa.

21) Staršta.

(Die Goldammer; emberiza citrinella.)

ir drufku leelaka par šwirbuli un turahš ar winaš weenadi,
(fl. Nr 27, 9.) medi šipri tahrupš, robitos, kahpuruš un robito
pautinuš; bet wišmihlakas winai kahpostu kahpes, kadehš to
lahprahš faknu dahrsdšs redš.

22) Dsegufe

(Der Kuckuck; cuculus canorus.)

atnahl pee mums pašš aprili un muhs atšahj septembri, ušfilitakahm
semehm dodamahš. Winaš usturs ir ihpašchi kahpes, bet ari
kufaini un taurini; ir weenumehr iškallufe, un tapehz nebeidšahš
medišchana, zaur ko wina mums loti deriga. Mahtite dehj 4—6
masus pautinuš, ne ween pakal otram, bet nedekã pa weenam,
kadehš ta ari pati winaš nespehš išperet, un toš žitu masu put-
ninu perektšs, knahbi šanemufe, nonešš un eeleek. Dsegufe palee-
kot labi weza, teiz lihdi 35 gadi.

23) Pupifis (Wada-dsegufe, upups)

(Der Wiedehopf; upupa epops.)

Lai gan tas sawas nekaidribas pehz teel šmadetš, tad tomehr
newar leegt, ka winaš, usturu mekledams, pulka šuhdu-šolu
un žitu bambatu un kufainu, šifenu un študru un tahrpa nobeidš.
Wina knahbis ir labi garšch, kadehš tas sawu laupijumu, tad to
apriht grib, eepreekšch gaisã met un tad krihtot to ar ušplehstu
knahbi šagaida un norihj.

(Turpmat wehl.)

Wahrpas.

Šchwelis jeb antimona. Ir par derigu atrastš, baroja-
mahm žuhlahm uf il 10 deenahm peemaišit pee ehdeena pa 1
loti šchwela jeb antimona, kas palihdiš baribas sawahrišchanaš
un ustur ehšgribu.

Wihti ir iškaldijufchees par loti šlahdigeem preekšch peena
atdalifchanaš.

Kã apindš war koku auglus wifu ilgaki paglabat, to kat-
riš dahrsneekš šina. Ari šeeru war apindš ilgi ušturet un aiš-
fargat, ka tam tahrpi ne-eemetahš un tas nepasaude labo garšchu.

Kã iškaltufchi trauki wišulabaki šabreedinajami. Kad špani,
toweri, wahtes u. t. j. pr. loti iškaltufchi, tad newar toš wiš ar
to til ahtri šabreedinat, ka teem uhdeni eelej; jo uhdens išteł
zaur iškaltufchahm šchirbahm atkal. Kad upe jeb dihkis ir tu-
wumã, tad sinams iškaltufchee trauki top uhdeni eemehrkti;
bet tahdu pee daudš mahjahm truhkt, un nu iškaltufchee trauki
dara šaimneežehm ruhpes. Kahds žgaunu šemkopis ir preekšch
šchihš kaites padomu atradiš. Winaš padoms ir tahds: Išk-
altufchee trauki japeebahšch ar šajuluscheem šalmeem, šuhnahm,
šmalkeem koku sareem ar lapahm, jeb žiteem teem lihdišigeem šal-
kumeem, uf ko ja-ušleek šmags alminš, kas šmalkumus lai ša-
špeesch: tad ja-ušlej uhdens, žil wehl traukã uhdens ušet. Ši-
nams, leelakais uhdens gan zaur iškaltufchã trauka šchirbahm
išteł, bet šaspeestee šlawjee šmalkumi dod traukam mitrumu un tas
šabreest drihš. (Š „G. P.“)

Špurušchus un dobjus ahbolu un humbeeru kokuš war uf
daudš gadeem zaur to jo audšeligus darit, ka dobjumus iškilda
ar mahleem, un šchos tad ar darmu nošmehre, lai leetus winaš
ne-išklatotu.

Lai gala nepaliftu wasaras laikã ahtri weza, tad ta ja-eeleek
mahlu traukds un ar til daudš karstu uhdeni ja-apelej, ka gala
pate pa wišam no uhdena apšegta; tad wehl ja-ušlej uhdenim
elja wiršũ. Tahdã wihšê newar gaisš galai klahu tikt un tã uš-
turahš ilgu laiku nemaitata.

Kã mahjas putnus war ahtri un lehti barot. Ja-išmekle
tahdi širni, kuri žilwekam preekšch ehšchanaš noder, un no teem
il reis til daudš drufku šahlitã uhdeni jašutinã žil preekšch diwu
deenu barošchanaš ušees. Ar šcheem šutinateem širneem putnam
gufa japeebahšch, un lihdiš war iškchamdit, ka ehštãš sawahritš,
jabaro no jauna. Par to laikũ putneem uhdena nedrihkst truhkt.
Šofis no tahdas barošchanaš dabu leelas alnes.

Aptraipumus (plekus) war is sishchu drehbehm ar schahdu maifijumu isdabut: 1/2 mahrz. praštas seepes, 1/4 mahrz. wehr-scha schults (Schfengalle) un 1 1/2 lotes Wenezijas terpentina (Vene-tianischer Terpentini).

P. van Dyl kgs un wina karsch pret skunstigu mehflu analifi.

P. van Dyl kgs, (lasi P. wan Deil) ir pee wifseem Latw. laitraksteem laidis laudis ihpafchu rakstu, kura winafch ar sawadeem lihdselkeem karo pret skunstigu mehflu analifi un pee tam ne ween zitus, bet ari „Baltijas Semkopja“ redakziju tahda wihse aifnem, ka ir mehš us to klusu zeesi newaram un tadeht efam speesti, ne ween sawa lapā, bet ar tahdu pat ihpafchu rakstu ari zaur zitahm Latw. dawisehm to leetu, zil wajadfigs, isflaidrot.

Bet eefam to darim, mehš atshstam par wajadfigu, labakas faprafchanas deht, ladeht „Baltijas Semkopis“ skunstigu mehflu leetā til daudš no-publejahs, schē ihsumā peeminet sawu no waldibas apstiprinatu programu, no kura ir redsams, ka semkopju teesibas un labumu, zil ween spehjams, wifur aistahwet, ne ween koti wajadfigs, bet ari muhsu pirmais peenahkums ir. Pirmā numurā 1875. g. mehš sawu programu efam tā isflaidrojuschī: „Mehš nefšim: 1) jaunatāhs sinas, ihpafchi par notikumem us laukeem; 2) rakstus un pahrspreedumus pahrlaufaimneeziwu wifās dalās, ar bildehm, kā: pahrlaufaimneeziwu lopu audshchānu, bišchu, fānu- un loku-dahrsu kopschānu, pahrlaufaimneeziwu fainneeziwu eenahtumu jo derigu isleetaschānu; pahrlaufaimneeziwu buhwi, semkopibas rihleem un aiforgajschānos, no sehgahm un flimibahm, pamahzifchānas is dabas sinatnibas; pahrlaufaimneeziwu industriju u. t. i. pr. 3) rakstus un stahstus lauschu attihstifchānas leetā; 4) padomus un rezeptes semkopjeem un fainneezehm; atbildes us dasch daschadeem jautajumeem; 5) fludinajumus. „Atbildes“, il katram us lahdu peeprafifchānu zil tahlu ta ar schi laitrakstu usdewumu fa-eeetos, drihsuma taps atbildets. Tā pat ari katriš semkopis, kas tahdā rakstā sawas domas jeb ispromeschānas par to jeb to leetu tahlakas pahrspreeschānas deht wehletos gaismā laist, sawus rakstus, war redakziji pabsubtit, kas latru tahdu wehleschānos pehz eespehshchānas, un bes laweekleem labprahit ispidibis. Schē wehl ihpafchi japeemin, kā tahdas peeprafifchānas un tahdi raksti buhtu koti derigi, jo tā eespehtu tahs dasch daschadas wajadsi-bas, kas semkopjem ruhpi, jo klahat un skaidrak aprunat un pahrspreest un tahdā wihse tad ta atshstāna waj ispromeschāna, ko tahds sawā fainneeziwā eemantojis, nahktu wifseem ziteem par labu.

Lai lastitajeem ari deriga laika laweekla netruhktu, tad tiks ari par stah-skeem gahdats, zil preesch teem ruhmes atliks.

No schi programa nu redsams, ka mehš ne wis bes ihpafchās wajadsi-bas schini leetā til daudš rakstijuschī. „Baltijas Semkopja“ lastitajeem ir sinas, lahda nefaprafchāna un nefskaidriba lihds schim waldija us superfosfata tirgu; ko ne sabritu agenti, kas no otrs, treschās, warbuht ari zetortās rotas laudihm skunstigus meh-flus pahrdod, nedš ari pirzeji sinaja, zil un kahdas mehflu weelas aifschubtōs mai-fōs, ko par dahrgu nandu pehr, atrodahs un kā war pee atshstānas un pahrlae-zinafchānāhs klucht. Muhsu zeen. lastitaji ari sin, zil uszihgtigi un nepeeklusufchi mehš efam publejusches, schini leetā skaidribu dabot; wini sin, ka mehš ar Rihgas politechnikas kihmijas stanzijas palihgu sawu mehrti efam panahktufchi un, pee sinatnibas rotas un sawu lastitaju labumā strahdadami, ispehtijuschī un nodibinajuschī, ka weens weenigais lihdselkis pret stahdi pee skunstigu mehflu pirlschānas ir un paleel tahds mehš, kas ne kad nemelo un ko pehz patilschānas newar leelaku waj masaku padarit. Schis mehš ir **analise**, t. i. kihmistā is-mellefchāna, zil un kahdas weelas peedahwatōs mehslōs atrodahs. Mehš pa-gehrejahm, ka no katra mehflu pulka, ko kopmani is ahremehm fanem, tulit us luga preesch analises zaur Rihgas politechnikas kihmijas stanziju janonem rittiga prove; ka analise, ko us tam mineta stanzija isdod, jansrahda katrom pirzejam, kas to pagehr; ka kopmanim ja-aggalwo, ka peedahwatōs mehslōs ari teescham tahs dalas ir eelschā, kas analise usshmetas un ka, ja wehlat israhdbitōs, ka tas tomehr tā nau, pirzejam jadabo skahdes atlihdsinafchāna. Turklahkt Rihgas politechnikas kihmijas stanzija mums laida sinu, ka katra analise til 3 rubtus malkā, ka tadeht kontrole jeb palatmellefchāna ne maj naw til grehta. Ari mehš efam nodibinajuschī, ka katra kuhstoschās soffora skahbes mahrzina wairak naw wehrta, ka — ja daudš. — 15 lap. un ka katra pirzeja ar analises un swara palihgu skaidri war aprehlinat, waj winafch newalkā pa daudš; us wifu wihsi, ka winafch, ja ween til ir usmanigš, ar schēem lihdselkeem pilnigi war no skahdes isfargatees.

Teer ir — ihsumā fonemot — teer angli, ko mehš schini leetā zaur sa-weem raksteem „Balt. Seml.“ num. 8, 9, 11, 12, 21—24 no 1875. g. un num. 10, 12, 13 un 15 sch. g. efam panahktufchi.

Kreemi palihdetaji pee schi grehta publika mums bija: Rihgas poli-technikas kihmijas stanzijas preeschneeks, **dozents Thoms** k. un kopmana k. **Zieglera un beedr., Rihgā, Pilseelā Nr. 19**, un proti: pirmajs

zaur sinatnifkeem raksteem schini leetā, ko tas „Balt. Semkopim“ labprahit peefubtija; otrs zaur to, ka winafch tas pirmajs no wifseem muhsu kopma-neem ir, kas sinatnibas un pateesibas balšim paklaufidams, minetas stanzijas un muhsu pagehreschānas pilnigi un ar mihtu prahtu peenehma un pehz tahm isturejohs. Zieglera k. ir tas pirmajs, kas sawu skunstigu mehflu analifi awifēs isfludinaja (skat. „Balt. Seml.“ no 1875. g. Nr. 12.) un kas pa wifam us to isgahja, jaunaku laiku prahsbahm un lauschu taifnahm pagehreschānāhm paklaufit. Par to winam ari ihfā laika ir isdeweess leelu pulku andeles-draugu eeguhtees un sawu andeli deefgan ahtri isplatit.

Zieglera kuga ihpafchais nopelns ir tas, ka winafch — kā mehš efam tikufchi pahrlaezinati — prowi preesch analises katru reis tuhliť us luga zaur politechnikas kihmijes stanziju leel nonemt, zaur ko ween ronahs droshiba, ka flittu prezi is ahremehm pa wifam ne-eeewed, un ja to eewestu, ka ta nenahť andelē jeb top zaur augstaku prezi pahrlabota. Tahdas droshibas preesch pirzejeem fenal pa wifam truhka, jo kad ar schur waj tur skunstigi mehflī tika analisereti, tad prowi mehdsja is spihkereem nemt, kur warbuht daschadi mehflī bija, augst-grahdigi un semaki. — Prowes nonemschānu no luga ir eewedis dozents **Thoms** kgs un tagad jau daudš Rihgas kopmanu, kā par peem. neween Zieglera un beedr., bet ari **Grahmanns** un z., bes ween P. van Dyl kgs, isfludina awifēs, ka wini pehz politechnikas kihmijas stanzijas analises skunstigus mehflus pahrdod.

Mehš, no sawas pufes, efam ar wifseem spehkeem ruhpejuschās, ka schi pahrlabofchāna skunstigu mehflu andelē ar ween jo wairak eefaknojahs un ihpa-schi, ka semkopji teel pamahziti, kā wineem ja-isturahs, tahdus mehflus pehrkot un ka tee pilnigi teel isfargati no skahdes.

Jau 1875. g. „Balt. Semkopis“ 14. numurā isfazija sawas domas, ka koti wajadfigs buhtu, ka **Walstis** waldiba usnemtos pahrluhfoshānu pahrlaufaimneeziwā mehflēem. Mehš prezajamees, ka schihs domas zaur Pruhšijas sem-kopibas ministera kuga pilnigi apstiprinatas, un war fazit, ka Pruhšijā **Walstis** waldiba scho pahrluhfoshānu jau ir sawas rotās nehmuse, jo pehz awifēs „Landwirthschastliche Presse“ (Berlin, 8. Juli 1876, Nr. 54) min. ministērs wifahm tureenes semkopibas beedribas un kihmijas stanziju preesch-neeziwahm laidis zirfuleru, pehz kura winahm stipri us to jaluhko, ka flitta preze neteel laudis laista. Ihpafchi janofala zaurmehrs, zil procentu baribas-weelu mehslōs us wifu wihsi wajaga buht un tad jaluhko us to, ka apafsch schi mehra ne lahdi mehflī uenahť andelē. Beedribahm jaruhpejahs ne ween par saweem lozefkeem, bet it par wifseem semkopjeem. Mehflu kontrolees- schānā janoteek zaur ustigameem sinatnibas wihreem, un kas atrofs, ja-isslu-dinā wifseem par sinu. Ihpafchi semneeki, kas wairak us lehtahm zenahm, ne ka us labu prezi kuhko, japamahza, ka nekriht skahde. Us wifu wihsi ir aifleedsams, **aggalwotas** un **ne-aggalwotas** prezes (mehflus) turet. Katram pahrdewejam jafaka skaidri, ko winafch pahrdod un ja-aggalwo un ja-atbild, ka pahrdotōs mehslōs pateesi tas ir, kas peefolits. Us ihpafchu „ustizibu“ bes kontroles (pahrluhfoshānas) neteel it ne kahds swars lihts, tadeht ka tahdu ustizibu warot lehti neleetigi walkat. — Tahlak „Balt. Semkopis“ jau pehrn daudsklahrt isfazija, ka tahdi fludinajumi, kur prezi wispahrigi usflame un kopmanis preesch fewis tilai reklami taifa un laudis mulšina, buhtu aifleedsami. Ari schihs muhsu domas minetā zirfulerā atron apstiprinashānu, jo Pruhšijas ministērs tapat scho nepareisibu graisa un us-leek tureenes beedribu awifchu redakzijahm atbildi par tam, ka tahdi fludina-jumi neteel usnemti.

Ari muhsu augsta **Waldiba** par mums ruhpejahs un, kā zerams, schini leetā turpmak gahdāhs wehl jo wairak, kad andele ar skunstigeem mehflēem paliks jo leelaka. Mums jau tagad ustigamu sinatnibas wihru netruhkt; mums ir Rihgā kihmijas stanzija; winas eetaifa, winas nofazijumi fa-eeetahs pilnigi ar teem, kas ahremē pafstahm, kur skunstigu mehflu andele daudš leelaka, ne kā pee mums. Pret schēem sinatnibas nofazijumeem karot, ir welligs darbs, jo laudis — reis ihfō zelu atradufchi, no ta ne-astahs un nemaldifees wis pa tumsu, apklahrt fewi grabbstidamees.

Bet kurai jaunai, un lai Deews sin zil labai, eetaifai naw pretineeku bijis?! Tā ari schini leetā radahs schihs pretineeks, proti superfosfatu tir-gotajs P. van Dyl k. Rihgā. Uspeesdamees us tam, ka winafch 15 gadus — bes ne kahdas analises, t. i. **bes ne kahdas usrahdischānas, kah-das stahdu baribas dalas wina skunst. mehslōs ihstī atrodahs**, — esot ar superfosfatu andelees un ka winam tomehr laimeees leelu pulku pirzeju eeguhtees, — winafch usahka, papreesch ihpafchōs rakstōs **Wahju** walodā, un kad „Balt. Semkopis“ ir tad wina tā nelaida zauri, wehlat ari muhsu lapā, schiwaru kuru pret muhsu taifnu pagehreschānu, pret analifi pret R. politechnikas stanziju, pret Zieglera un beedra k. k., pret **Zelgawas** pehrno isstahdi, pret „Baltijas Semkopi“, ihfī fakot: pret wifseem, kas wi-nam nebija pa prahtam runajuschī un darijuschī. Winafch analifi, t. i. is-mellefchānu, kas katra superfosfata atrodahs, isfazija par „**schwindeli**,“ turklahkt minedams, ka „it wifus jaunmōdes schwindela stikus faprašt un panahkt, tilai tam isdodahs, kas ilgus gadus kopmana buhshānā dshiwojis, tos slegenos zelus dabujis sinat, pa kureem wini leen.“

Kaut nu gan „Baltijas Semkopis“ lihds tam knapi sinaja, ka ari kahds superfossatu tirgotajs, wahrda P. van Dyl, pasaulē dshwo un tadeht no wina sawds rakstos pirms ne wahrdina nebija minejis, tad tomehr P. v. Dyl k. wehla ari minu, pr. „Balt. Semkopi,“ us to shwako aishnema, us ko mehs ihseem wahrdeem atbildejam, ka P. van Dyl k., kas pehz saweem pascha wahrdeem wairal nefa 15 gadus kopmana buhschana dshwojis un ja winam tee minete schwindela stili ir sinami, daritu labi, ka winsch teescham iffozitu, us ko wina apwainoschanas ihsti shmejahs; tahtak, ka muhsu laikds pat ne no semneeleem newar pagehret, lai tee sinenu maisa pehrk, un ka ta pat, ka no wineem labibu ne weens kopmanis bes swara nepirks, ari wineem flaidri jasin, ko wini skunstigds mehflsds pehrk, eekam par teem til dahga nauda teel aismalfata, un beidjot, ka P. van Dyl lungam senal laikam tadeht pirzeju netrubla, ka zita superfossatu andelmana nebija, bet ka tagad katrs tur pehrk, kur winam usrahda, kas winam teel pahrdots.

Tahda flaidra atbilde nu muhsu P. van Dyl lungam it ne buht nepatika, un ari newareja patikt, jo ta bija pa wisam pret wina noluhkeem, pret wina gribu un zenteeneem. Tadeht winsch mums peesuhstija kahdu rakstu us kuru mehs atbildi peesohlijam sawa laikā teefas preelshā dot. Bet ar to schim lungam wehl nepeetila: winsch, ka jau esam minejuschi, laida ihpaschu rakstu laudis, kur, lai gan masal ne ka teescham mums peesuhstija raksta, tomehr deesgan teikumun un wahrdu atrodahs, kas „Balt. Semkopi“ un zitus nepeeklahijigi aisaem, — un kahdu zits kahds kopmanis laikam nebuhtu ne rakstijis, nedj laudis laudis.

Muhsu shawoklis, muhsu atshschana no atwehleteem un aisseegteem lihdsleem sinams mums ne-akauj, tahda pat wihse karot, ka P. van Dyl k., laikam „reklames“ deht, kawo: tadeht mehs winam ir schi beidsama raksta deht ihsto atbildi dosim teefas preelshā.

Tomehr lai laudis jo flaidrakti atshhtu, ar kahdu nodomu P. van Dyl k. pret skunstigu mehflu analisi, pret muhsu taisnahm pagehreschanaam, pret politehniskas kihmijas stanzijas sinatnisteem spreedumeem un pret Zieglera un beedr. k. k. til daudis un us tahdu wihsi karo, tad mehs atshstam par waijadstigu, tahs rupjalahs wainas mineta raksta schi usrahdit, tahs smallakds turpreti P. van Dyl k. tahtakai apdomaschana atshhdami un sawu teesbu, wina wisa raksta deht teefas preelshā aizinat, pilnigi sew aisturedami.

1) Sawds Wahzu sludinajums P. van Dyl k. analisi nizinā un issafa, ka ar to til dsenot „schwindeli“; „Baltijas Semkopi“ winsch jau drusku nolaisch un faka tilai, ka ar winahm „schwindeli“ war dshht; mineta raksta winsch atgreeschahs pa wisam un faka, ka analise ir deriga, bet til preelshā teem mehseem, us ko ta isdota.

Mehs zeram, ka katrs usmanigs lastajs pats atshs, kahda wehrte tahda grosschanahs ir.

2) Ihpaschi to israhda P. van Dyl k. sawds tahtakds wahrdds. Til daudis winsch nu ir atsinis, ka pahrdewejam ir gan jagalwo, ka tas to pahrdod, ko folijis; bet nezari pa daudis, zeen. lastajs! P. van Dyl k. tuhli pehz tam apdomajahs un faka, ka til **weza andelmana** galwoschana geld; jaunu kopmanu galwoschana ir, pehz wina wahrdeem, toti nedroscha leeta. P. van Dyl k. fewi daudskahrt ir nosauzees par **wezu** superfossatu kopmani, tadeht tad nu ne mas newar schaubitees, ka til **wina** galwoschana deriga.

Waj leelala paschflawa, paschreklame wehl war buht!

3) Bet P. van Dyl k. sper wehl kreetnu foli tahtak un tai mehra, ka winsch fewi usteizis, tai mehra winsch mahne sawu kaiminu, Zieglera un beedr. k. k. Beeshmejis, ka Z. un beedr. pehrn us Zelgawas istahdi dabujis medalu par superfossatu, kurā 12,44% kuhstoschas soffora flahbes bijuschas, winsch faka tahtak: „Tē nu atnahja rudeni otrs lahdihsch. Bet tam tilai bija 10,04% kuhstoschas soffora flahbes, zc. Lai nu „Balt. Semk.“ tos pirzejus, kas no schi otra lahdihsch, apmeerina zc.“

Tahdi superfossati, kurds 10 un pahri par desmit procentehm kuhstoschas soffora flahbes, wehl ne mas naw par flikteem fauzami, ja til zenas pehz tam noliktas. Ari gan droschi war peenemt, ka senal, kur wehl no **analises** nebija jabihstahs, it bes behdahm wareja wehl semalus supersoffatus pahrdot, jo kur suhdsetaja trubst tur ar nau ismekletaja un teefnescha. Tomehr tagad, kur zaur analisi eespehjam pahrelezinatees, waj preze laba waj slihta, tagad sinams katrs ar pilnu teesbu iseft us to, jo augstakus superfossatus pirkt, ne ka ar 10 jeb 11 procentehm soffora flahbes.

Bet nu Zieglers un beedr. no schi „otra lahdihsch“ naw ne mahzinas superfossata til wahja soffora flahbes faturā pahrdewis, un ka winsch naw pahrdewis, to P. van Dyl k. pilnigi sinaja, eekam winsch scho apwainoschana rakstija!

Ir teefa, ka Z. kgam, teescham pret wina gribu, pehrn weentreis tahds superfossats kuwo suhtits; bet winsch, zaur analisi peenahjis, ka tas til wahisch, to nolika pee malas, un tuhli rakstija us Angliju pehz augstgrahdigata superfossata un dabuja tahdu, kam bija 17% soffora flahbes, ka atkal analise peerahdija. Ar scho nu min. wahjais superfossats tika islihdinat, ta ka

Zieglers un beedr. nekad naw wahjaku superfossatu pahrdewis, ka tahdu, kas pahri par 12% kuhst. soffora flahbes fatur. To peerahda analises, kas Z. kgam rokās.

„Balt. Semkopja“ redaktors, G. Mathers, pats is Zieglera k. originalforeespondenzijahm ir no tam pahrelezinatees, ka tas ta teescham ir, ka schi fazits un ka Z. k. it no eesahuma **augstgrahdigu** superfossatu pagehreschis, un winam tahds ari peesolits, bet zaur pahrschafschanos is Anglijas wahjais suhtits. Ari dozents Thoms k. (polit. kihm. stanzijas preelshneels) to paschu apleezina. Winsch raksta 11. junija sch. g.: Es esmu P. van Dyl kgam sawa laikā ar wahrdeem darijis sinamu, ka, zil man sinams, tas Zieglera kgam isgahjuscha rudeni peesuhstits superfossats, kurā til 10% kuhst. flahbes atradahs, **andelē nau nahjis**, bet ka Zieglera kgs tur preti wehla augstgrahdigatu prezi no sawa liseranta dabujis, ar to to semalo sorti waretu par augstgrahdigu pahrwehrst.“

„Beidjot es apleezinu, ka Zieglera kgs man atlahwis sawu farakstischanos ar Prentice Bros Stowmarket zauri kuhlot, un ka schi farakstischanahs pilnigi sa-eeetahs ar to, ko Zieglera kungs man fazijis.“

Scho wehstuli, originalā, war katrs „Balt. Semkopja“ redakcija dabot lasti.

Mehs nu jantajam: **Kadehl P. van Dyl k. schi taisnibu ir flehpis un tihschā prahta, pret sawu labako sinaschana un apsinaschanos, Zieglera un beedra k. k. nestawu zehlis?** Waj tas gan ar peerahda to „ustizibu,“ ko P. van Dyl k. 15 gadu laikā esot ispelnijees!

Bet eesim druszin tahtak. Kamehr Zieglers un beedr. isgahjuscha gada pehz Nihgas politehniskas kihmijas stanzijas sinahm 14 reises skunstigus mehflus lizis analiseeret, tamehr P. van Dyl kgs., pehz tahm paschahm sinahm, **to it ne weenu reis naw darijis**; un tomehr, pehz tahm paschahm sinahm, G. Pakarda skunstigi mehfli, ar ko P. van Dyl k. andeli dsen un kas pehrn til weenu reisi tiluschki analiseereti, un proti pehz prowes, ko ne wis P. van Dyl kgs, bet Pakarda k. pats kahda pawihra pakā atshstijis, fatur fewi tilai 11,04% (tilai druszin wairal ne ka 11½%) kuhstoschas soffora flahbes, tadeht tad tilai weenu procenti t. i. us 100 mahzinaam tilai weenu mahziniu wairak, ne ka tas superfossats, ko Zieglers un beedr. k. zaur daudis augstakeem mehseem pahrwehrta daudis augstgrahdigakds, ne ka Pakarda mehfli ir!

Kahdi tee mehfli bijuschki, kas P. van Dyl kgam no Pakarda atshstiti, to ne weens, bes ween P. van Dyl k. pats, newar sinat, jo kihmijas stanzija analisi no teem naw isdewuse un ari isfludinats tas ne kur naw. Nu gribetum sinat: waj P. van Dyl kgs ari ta darija, ka Zieglera k., til ruhpiigi un ustizigi? Waj winsch ari zaur spehzigakeem mehseem palihdsjeja wahjeem?

Bet eesim wehl druszin tahtak, kad jau reis fahluschi eet. Ka jau sawa 14. un 15. num. f. g. esam minejuschi, tad ir ari tahdu superfossatu prowes kihmijas stanzija peenestahs, kur no kuhstoschas soffora flahbes ne smatas nebija un kas tadeht, lai ar Deews sin zil daudis buhtu, ne kapeikas naw wehrti. Zaur **analisi** ir atrahs, ka wini ir bes wehrtes; **analise** tadeht ir nowehrfuse, ka wini naw laudihm pahrdoti. **Bet, ka tad, kad wini nebuhtu tiluschki analiseereti? Waj wini tad nebuhtu gahjuschi zauri, ka dashi labi?**

Un P. van Dyl k. — ka is minetahm sinahm redsams — pehrn sawus (proti Pakarda) mehflus **naw ne weenu paschu reisi kihmijas stanzija lizis analiseeret!**

Un nu spersim wehl beidsamo foti.

Zaur to, ka polit. kihmijas stanzija gada galā awises isfludina, kahds mehflus wina gada laikā analiseerejuse un kas lizis analiseeret, — zaur to publikai ir dota kontrole, pahrlufoschanas lihdslehs, rotā. Bet ka tad, kad kahds tirgotajs sawus mehflus it ne mas neleel analiseeret? Ka tad lai dabo sinat, kahda preze winam bijuse?

Un P. van Dyl, — ka is politehniskas sinahm redsams, pehrn sawus Pakarda mehflus **naw ne weenu paschu reisi kihmijas stanzija lizis analiseeret!**

No tam tad nu ari gan katrs fapratihis, tadeht P. van Dyl k. tas toti kerahs pee firds, ka „Balt Semkopis“ Ziegleram un beedr. „ihpaschu drauga prahtu“ parahdot, — bet ari, ka „Balt. Semkopis“ scho „drauga prahtu“ newar wis rahdit wihram, kas pa wisam pa zitateem zeleeem sawu mehrti grib panahkt, ne ka Z. kgs.

4) Beidjot P. van Dyl k. peemin, ka „Balt. Semkopis“ sawa 15. num. par to runā, ka 2 luga lahdihsch kopā kahdi 4000 maisi, esot atwesti, kas ne weenas kapeikas wehrti.“

Pehz wisa ta, ko mehs P. van Dyl kungam esam peerahdijuschki, pee labas taisnibas us scho wahrdu krauschana ne mas newaijadsetu atbildet. Bet lai P. van Dyl k. nemalditos un nedomatu, ka mehs nespehjom atbildet, tad labpraht ir schi atkal peerahdijim, ka winsch tihscham un ar nodomu ir taisnibu pahrgrossijis.

Tas teikums „Balt. Seml.“ 15. numurā, uš ko wiašch atfauzabs, dibi-
najašs uš weenu agralu, proti 14. numurā, kas tā fkan: „No 50 superfoffatu
prowehm, ko Rihgas politehniskas stanziija pehrn kibmiski imelleja, bija diwi,
Kurās ne fmakas no kuhstofčas foffora fflahbes nebija, tadeht
wifs fuga lahdišch no fcheem mehfleem naw ne kapeikas wehrts.“ To paschu,
til druzin zitadōs wahrddōs, P. van Dyl f. war lašt Rihgas industrijas amifē
no 1875. g. Nr. 19. un 20. — 15. numurā mehš, uš 14. num. atfaukdamees,
falām: — — — turpreti zaur teem war nevezeešchamu fflahdi cepir-
tees, kā to pee to diwi fuga lahdiineem redsejahm, kas lahdu 4000 maisu leeli
un kopā ne kapeikas wehrti nebija.“ Ne weens laikam fcho teikumu zitadi ne-
fapratihš, kā: superfoffats **bes kuhstofčas foffora fflahbes** naw ne
kapeikas wehrts, lai ari buhtu 2 fuga lahdiini, kas kopā 4000 maisu ištaiša.
Sinams, ka tā pat ari warejam fajit, ka ir 10 fugu lahdiini, kopā ar 20,000
maiseem, naw ne kapeikas wehrti, ja teem kuhstofčas foffora fflahbes truhft;
un ar to paschu teesbu min. teikums wareja ari zitadi fkanet, var peem. ka
wifs lahdišch tahda superfoffata naw ne ka wehrts.

Kadeht mehš ihpafchi uš to nahzajam, no diwi fugeem runat, mums wairs
naw atminamōs. War buht ka mums eefchahwahs prahtā lahda tumscha Rihgas
teika is fenakeem laikem. — Til brihnamees, kadeht P. van Dyl f. femi juhtahs
aifnemtu ar teem 2 fuga lahdiineem? Nu, kam neef. lai kafahs.

Ar P. van Dyl lungu mehš nu laitraktdōs buhtu rehlinumu noflehgušchi.
Kas pee tam ir winejis, kas pasfehlejis, to lai ispreefch zeem. publika. Bet
no tam efam pahrtēzinati, ka mehš, semkopju labumā strahdadami, ne-
efam walti puhlejufchees un ka P. van Dyl f., lai gan til fawā labumā
strahdadamōs, mums palihdsejis, toti swarigu jautajumu isflaidrot, proti:
„ka muhsu apgaismotōs superfoffatu laikōs fivens maisā wairs naw japehrf.“

Sinas.

No Jelgawas. Ap Jelgawu feens stahw fchogad toti labi.
Plaufchana wehl naw eefahlfuhešs. Kweefchi, kā jau wifur, tā
ari pee mums, wifai isnihlfufchi. Rudfi atrodahs puslihdsā buh-
fchana; uš wafaras-labibu waram labas zeribas turet. — Pee
dilischanfkes braulfchanas, starp Jelgawu un Bausku tagad pah-
grofifchana eestahjufehs. Mineteē dilischanfkes ihpafchneeki tagad
ir Jakobfon un Herzfeld fgi. Jelgawā. Dilischanfke tagad no-eet
no Jelgawas if deenas pulktā. 4 pehz pusdeenas — un no Baus-
kas if deenas pulkten 8 no rihta. Apstahfchanašs weetas ir:
Jelgawā pee „Hôtel de St. Petersbourg“ un Bauskā pee Gab-
ler f. (fenaf Rehtel f.) weefnizas.

Wehl no Jelgawas. Lauzeneekeem, kuri labibu preefsch pah-
doschanašs pilfehā eeweb, dodam to padomu, lai tee nepahrteiktōs
starp p u h r u un m e h r u; jo wehl ne fen notika tahds fiks, ka
fchihdu fuhrmanis pehrf no lahda laba wihra wairaf p u h r u
ausu un prafa: „waj m e h r s labš“ pahrdewejs atbild: „labs“;
— falihgst par 1 rubl. 60 kap. puhā; nahf pee mehrifchanašs,
— — istruhft; pirzejs mehro ar stempeletu p u h r u (21¹/₃ gar-
niz) bet pahrdewejs faka, ka winam mehrs (20 garniz) nu ja-eet
uš raktuš, un finams, pahrdewejam ja-atlaisch no zenas; tā tad
flahde pee flahdes! C. M.

No Kursemes. Kursemes bišchu-kopfchanašs beedriba notu-
reja zetortdeen, 15. juliā fch. g., Zehra f. dahrsa-fahlē fawu
pilnigo fapulzi. — No daudš pufehm gan fino, ka seemas-sehjas
toti wahji rahdahs; tomehr ir deefgan ari tahdu weetu, kur ne
ween rudsu-lauki ir it jauki, bet ari kweefchu-lauki; ir pat ahbo-
linfch netruhft. Tukumā apgabals fagaida it bagatigu gadu,
til ka ahbolina truhfshot. Tur preti atkal efot sahle tē jo fipri
fanehmufehs augt. Ap Smukas-muišchu atrodotees it lofchi
seemas-lauki. Wafaras labiba tē gan drihs, it wifur stahwot
labi, til retam, kur ilgaku laiku ne-efot lijis, meefchi druzin no-
dseltejufchi. — Tukumā tuwumā nodega tahs tē preefsch ne wifai
ilga laika usbuhwetahs 3 tahfchu augstas sudmalas tai nakti no
29. uš 30. maiju fch. g. Sudmalas gan bijufchas apdrohšchi-
natas, bet tomehr efot notikufe seela flahde, jo pascham meldeeram
un ziteem malejeem laba teefa kweefchu un rudsu fadegufe. No
kam uguns isfehlees, wehl naw finams. — Tukumā apgabala
gowis daudš weetas gands laifshot paleekot til fihwas un fli-
bas, ka tahs wairs ne mas newarot eet; tā lopi tē nihftot 3
lihdi 4 nedetas, kamehr atkal pa mafam ween atwefejototees. Bet
daschi lopini ari tā panihlfufchi, ka bijufchi janokauj. Ufchlehr-

shot atradufchi, ka teem muguras kauli paschā krusā maitati.
Tē domā, ka fchi laikam buhshot ta pascha flimiba, kuru var
kaulu-atmihfstinafchanašs flimibu nosaujot, ar kuru wehl preefsch
ne fen gadeem apakat lahda pawafarā gowšlopi bij faslimufchi.
(Par gowšlopu kaulu-atmihfstinafchanašs-flimibu lašt „Balt.
Seml.“ Nr. 26 fch. g.) — Semitē ir 24. maijā fch. g. latw.
teatris tizis spehletš. Genahzis lihds 75 rubl. f., isdoschanašs
bijis lihds 45 rubl. f. Ar atlikufchu naudu nihzinafshot toš pa-
rahduš, kuri pee fchejeenes teatra-fahles usbuhwešchanašs eetaifiti.
— Brozenes pagasta-fapulze (pee Saldes), gribedama fchejeenes
puifchu naktšwafafchanašs isnihzinat, ir 2. juniā fch. g. nospre-
dufe, ka katram fainneekam wajagot uš to zeešchako luhkot, ka
lai meitas negutot laukā, flehti, fchkuhni un ehk-augfchās; bet
ka il katrai efot istabā, fawā weeta, jaguf. Ja lahds fcho spreedu-
dumu pahrlahpshot, to tad strahpeshot pirmo reis ar 1 rubl.,
otrēis ar 2, trescho reis ar 4 un zeturto reis ar 8 rubl. fudr.
u. t. j. pr.) Ja meitas fchim spreedumam tihschi preti darifshot,
tad winas nahfshot tā pat ari strahpē. Apfahrftaigadamos pui-
fchus pehz likumeem kā wasankus strahpeshot. Schis spreedums
ir 9. juniā no wifeem mineta pagasta fainneekeem weenprahtigi
tizis parafstis. — Jaun-Swirlauka tirgs netapshot wis pee
muifchas, bet pee Jaun-Swirlauka Jachtschun frogā 19. juliā
fch. g. noturets. — Uš kara-ministerijas pawehli ari fchowafar
atkal pa Kursemi strahdahs topografu (weetas-apsihmetaju) wif-
neeki. Wifahm waldbahm ir usdots, wineem wajadfigas pa-
lihdsibas pee darba weizinaschanašs pasneegt. — Kursemes pastes-
walde isfludina, ka pa fcha gada bahdes-laiku uš damflaiwas
„Mitau“ buhs ihpafcha pastes-kafite, kur warehs eelikt wehstules
uš Sloku, Kemereem un Dubulteem, jeb ari no juhrmalas uš
Jelgawu. Katru deenu, til lab Jelgawā, kā ari Slokā un Du-
bultōs ihpafchs pastes-fkrihweris wehstules no lahdišes isuems un
wajadfigā weeta nosuhthš. — Kursemes gubernator lungš isflu-
dinā, ka pehz notikufchas falihgschanašs ar Widsemes gubernatoru,
Kursemes eedfihwotajeem, kuri grib brihwwanas Kemeru sehwek-
awotā isluhgtees, fawas luhgschanašs jo projam ja-eesneefš tikai
pee Kursemes gubernatora, un winam buhs ta teefiba, if gadus
25 brihw-wannas un 10 par pamafinatu maksu atwehlet. —
Par aprinka-teefas afeforeem ir var jaunū apstipriati: pee Do-
beles apr.-teefas S. Linkmann f. un pee Jaunjelgawas apr.-teefas
F. Kreuzberg f. — Birfchu draudšē (Schpils kirsphele) buhwehs
diwi jaunus fkolas-namus; weeta no muifchas laukeem tē jau
efot nomehrota. — Preefsch Leepajas ir jauna kugineeku fkola
apstiprinata. — Bauskas semkopibas-beedriba pehz ilgaku laika
tagad atkal notureja fawu pilnigo fapulzi 11. juliā fch. g. Baus-
kas weefnizā. — Kursemē tagad atrodahs krahfchanašs un aifdo-
schanašs-lahdes: Jelgawā, Leepajā, Wentfpilē, Aifputē, Piltenē,
Talsōs, Kuldigā. Tukumā un Zehlabmeestā (Dobelē isnihka) —
un pa pagasteem: Dundagā, Emburgā, Balē un Krona Wirjawā.
Zaur to ir redsamš, ka Kursemē krahfchanašs-labumu jau ari sahlf
atfihf. — Renges-muišchā, Jaunpils kirsp., notureja 14. un 15.
maiā fch. g. fkolotaju fapulzi, uš ko bij fanahlfufchi 23 fkolot-
taji, 2 mahzitaji un daschi ziti fkolas-draugi; spreedu pahr wifp.,
fap., pahr melofchanašs, pahr flaidribu un fpodribu laufkfolās. —
Ari Sabiles mahz. muifchā isrihkojā fkolotaju-fapulzi 7. juniā
fch. g. kur 14 fkolotaji un 3 mahzitaji bij fanahlfufchi. Tē
notureja promes-mahzibu pahr „pirmais grehš un fodiba“, —
tahlak is dabas mahzibas pahr miglu, rafu, mahkoneem, krusu,
fneegu; pahrrunaja ari pahr wifp. fapulzi 2c.

3i Bauskas apgabala. Behdas pahr seemas-lauku isfal-
fchanašs warehs puslihdi remdetees; jo kā flaidri redsam, tad

*) Nefchahot fchis spreedums ir zaur labu nodomu sehlees; bet mums rahdahs, ka
winu nefehs iswidit, tadeht ka winam truhft likumiga pamata. Pahf labtigu
isfufchanašs jawafte fainneekeem un amata wihreem; nefabuhbas teef strahpetas
1) zaur pagasta wezako; 2) zaur pagasta teefu; 3) zaur pilsteefu (Widš. bruga-
teefu) un 4) zaur kriminal teefu. Preefsch wifahm fchibm eestahdeem likami ir
strahpes mebru nofajufchi un fcho mehru Brozenes pag. fapulze tafchu newarehs
wis pahrgroft; lapał winai ari truhš fwehka, fawu spreedumu iswidit. Uš wifu
wifš winas spreedums ir pret likumu, jau tadeht, ka tahdas leetas preefsch pagasta
fapulzeem neweeder.

wasarejs slahw ne til ween Apjelgamneekõs, bet ari wehl tahtal, it ihpafchi us Bauskas pufi, loti labi. — Scha mehnescha pirmes jās deenās to avgabalu zaurzetodams, redseju it stingru, zaurzaurim spehzigu wasaras labibu; weetahm jau meeschi bij wahrvās un lini galwinās (Kensianceekõs) tur preti ari zits lauka gabals redsams, fur lini nule til sanahkufchi, bet ari labi; — wislabaldõs linus atradu winpus Bauskas, pee Leifchu robeschahm L. Swirk. laukā. — B. B. muifchas robeschās bij lauks redsams, kas wehl sawā isruhtotā rudena mundeeri atradahs, bei ka tur kahda seemas-labibas wahrvina, jeb kahds salminsch buhtu bijis redsams; rentineeks lauku tufschu atstahjis ar sinu, un buhschot — kà no tijameem nahburgeem dsirdeju — schoruden atkal seemas labibu usfeht. Waj nu 10 laukõs strahdajot tahda kahrtiba pareisa jeb nepareisa, to lai praktifski semkopji paschi apspreesch; bet pehz manahm domahm schē ir paspehle us paspehles: seemas-sehja pagalam, mehslota seme schowafar tufschu, schini rudeni fehkla preeksch ta japehrf un ja nahkufschā gadā to grib zeret, — ari wehl par superfosfatu nauda ja-isdod, jo stakka-mehfli wifl us schu gada papuwes usgahjuschi. — Bischu-kopschana Bauskas avgabala it labi weizahs; pat paschā Bauskā ir Zinowefly un Blumfeld lungu dahrsõs flaischi bischu namini redsami; Borns-mundes fainneekem, kà dsirdeju — gan drihs katram saws pods medus flehti; it ihpafchi pee Weidmana, Kahrklinõs, atrodahs dauds jaunumodes eeriktes preeksch bischu-kopschanas. — Kauze-mundes pagastskolotajs, Reinhold k., ir sawā dahrsā ihpafchu nodalu preeksch bitehm aissehtojis, tur redsam Berlepfcha un Dathes bischu-naminus; bet wislabaki ir tee pehz Dathes metodees no Reinhold k. pascha pahrlabotee mahjokli; daschõs atrodahs 2 un ari 3 faines apafsch weena jumtina. — Ari medus-issuhzamo maschini Reinhold k. pats taisdamõs, it labi un weegli strahdajamu eeriktejis. —

Waj nebuhtu jauki, ka tahdi bisch'turi peedalitos pilnā mehrā pee Kursemes bischu kopschanas beedribas, fur tad waretu wehl peemahzitees un ari sawus padomus leeta list. — G. M.

No Widsemes. Kreemu awise „НОВОЕ ВРЕМЯ“ raksta, ka Tehrpata buhschot atklat tautas-skolotaju seminaru. — Pee Tehrpatas-Tapsas dselszela eet ar darbeem tikufchi us preekschu, dewinas juhdses no Tapsas pufes jau brauz ar maschinu schurp un turp; lihds rudenam zere scho dselszela buhwi pa wisam pabeigt. — Bez-Peebalgā ir beidsamā laika Latweeschu teateris til stiprus solus us preekschu spehris, ka teescham japreezajahs. Bez-Peebaldseefchi tē israhdiya sawā ihpafschā ruhmiḡā teatera namā 5. aprili: „Wis naw selts, kas spihd“ tad wehl tē dsirdeja weenu dueti, dimi kuplejas un „Latwju tautas-dseefmu listeni“ no Baumanu Kahrka k., dseedatu no P. k. un R. jldf., ar klaweera pawadischanu. Tahtal 24. maijā tē usweda: „Preziosu“. Tagad dsirdams, ka Bez-Peebaldseefchi wehl schini gadā pee wisleelakahs lugas muhsu walodā atkal pirmee kerschotees, pee — „Zahnis, jeb wajata pateefiba“ no Liwentabla. — Balkas aprinka laukskolotaji notureja 24. maijā sch. g. Gulbenē sawu sapulzi; tai paschā deenā tē tika ari gariga un laiziga konzerte isrihtota. — Turaidas Schweizu-mahjā tika 26. maijā sch. g. Rihgas aprinka skolotaju sapulze notureta. Dalibu nehmuschi pa wisam kahdi 50 skolotaji. — Wilandē tika 5. junijā sch. g. jaunzelamai Widsemes gimnasijai stuhra-afmins listis. — Zehf-wainē tika 28. maijā sch. g. pirmo grunts-afmeni tai schē jaunbuhwejamai ewangelifl-luteriskai basnijai, kuru pehz 4 gadeem grib pilnigi gatawu dabut. Pehz notureteem Deewahrdeem dseedajis scheenes draudses-skolotaja jauktais koris daschas fir-di-paziladamas dseefmas. — Pehterupē noswineja 13. junijā sch. g. misjiones-swehtkus. Schõs swehtkus wehl it ihpafchi pajoutrinajuschu Pehterupes, Skultes un Lehburgas jauktee dseedataju-kori ar dauds tscheitrbalsigahm dseefmahm. Pehz nobeigteem misjiones-swehtkeem leelais lauschu-bars aifgahjis us „Reibahdi“ un tur pee jaukahm musikas-skanahm it jautri islustejees. —

Jaun-Gulbenē esot preeksch kahdeem pahri gadeem dseedataju-beedriba lihds ar lasichanas-biblioteku tikufe dibinata. Bet kaut gan beedribai eesahkumā brangi weizees, tad tomehr tagad esot tē wifl atkal apklusis, kà nahwes-meeḡā, — stipri suhdshs pahrschihõs beedribas preekschneeziḡu, ka ta wairs ne us kahdu wifli neruhpejotees par beedribas weifsmi. — Rihgas Jonatana (labdarichanas- un lauschu-avgaismoschanas-) beedriba swineja swehtdeen, 20. junijā sch. g., sawus beedribas-nama eeswehtichanas-swehtkus ar runahm, dseedaschanu, musiku un swehtku-malitti. — Aleksandrejas Trihsweenibas draudses dseedataju-koris (pee Rihgas) swineja 20. junijā sch. g. Ailpa muifchas dahrsā (pee Rihschu esara), sawus gada-swehtkus. — Zehfu Latweeschu labdarichanas-beedriba israhda atkal, ka wina dsihwo un kustahs jautri un labdarigi us sawa lauka; tā par peem. winai bij 27. juniya deena stipra darboschanahs-deena; ap pusdeenas laiku min. beedriba notureja sawu pilnigo sapulzi un pehz pusdeenas wina isbrauza pee ragu-musikas satumõs ais Raifkuma rahma. Tē ari wehl japeemin, ka mineta Zehfu beedriba sew eemantõjuse ihpafchu namu, kura ta sapulzejahs un notura daschreis preeksch-lasichanas- un dseedaschanas-wakarus — Straupes dseedataju-beedriba isbrauza 27. junijā sch. g. us Krimuldas kalneem satumõs. — Rihgas juhrmalas biteneeku-beedriba notureja 28. junijā, Zarnikawas skolas-namā, sawu general-sapulzi. Deenas-kahrtiba tē bija schahda: 1) Sinas pahrschot beedribu paschu un pahrschot gada-naudas eemafschanu. 2) Kà war tranus isnihzinat? 4) Atbildes us jautajumeem. 5) Pee laba laika: strahdaschana bischu-dahrsā. — Widsemes leelo laukskolotaju-sapulzi schogad notureja Walkā, 30. junijā. — Weetalwas muifschā notureja 4. julijā sch. g. laizigu konzertu. — Ahraischu draudse noswineja 16. junijā misjiones-swehtkus, pee kureem ari apfahrtejee dseedataju-kori dalibu nehmuschi. — Zahnu-deenā, 24. junijā sch. g., isrihtota Saleneeku dseedataju-koris jautru weefibas-wakaru ar musiku un dseedaschanu. Par islihgsmoschanahs weetu dseedataji bij iswehlejuschees Peelupes mahmulus kraustu, fur tee sem silas kristala welwes, preedenes pawehni, us jata maura kà ihsti Zahna-behni sawus „Rihgas“ swehtkus swineja. — Krona Wifskalu muifchas dseedataju-beedriba (Widsemē, ne wis Kursemē; jo Kursemes Wifskalu muifchas „Rihgas“ dseedataju-beedriba wairs neleekahs no sewis ne kà dsirdet.) isbrauza 24. junijā sch. g. satumõs, sawus Rihgas-swehtkus ar dseeschanu un zitadu islusteschanos noswinet. — Weetalwas-Odsenē ejot ar skolas buhschonu stipri us preekschu. Konwente pagarinaja 12. maijā sch. g. skolas-laiku preeksch meitenem no 2 us 3 seemahm. — Pahrschot Widsemes laukskolotaju sapulzi 30. junijā un 1. julijā sch. g. top „Rig. Zeitungai“ rakstis, ka us sapulzi bijuschu sanahkufchi Widsemes general-superdents, 5 mahjitaji un leels pulks skolotaju is wifseem Widsemes avgabaleem. Runajuschu pahrschot jaunibas audsinaschanu un isglihtoschanu, pahrschot ortografiju, pahrschot Latweefcheem un wina tautas-dseefmahm.

Somijas (Pinnijas) isstahde, Helsingforsē, kà „Balt. Wehstn.“ sino, tika 19. junijā (1. jul.) sch. g. atklasta, ar runu, kura senatoris J. A. v. Born, Sweedru walodā, isteiza, kahdā wifl schi isstahde zehlfeshs un fur nauda preeksch tahs dabuta. Kronis dewis 150,000 mahrfu un zaur labprahtigahm dahwanahm falastas 400,000 mahrfu. Pehz schihõs un daschahm zitahm runahm, generalgubernators grafs Adelsberg pasludinaja Franzuschu walodā, ka isstahde atklasta. — Helsingforses awise pahrschot to sinodama un preezadamahs, ka isstahde it jauki isdewufeshs, beidsot peemin, ka weena leeta ari esot jasmahdē, proti, ka wifl swehtku runās un wifl dseefmas it ne weens Somu (Pinnu) wahrsõs netizis dsirdets. Ta bijuse waina, kuru buhtu warejuschi it labi nowehrst.

Wifadas riju-, labibas-, melderu- un
mafchines feetu fortes ir arween gatawas
dabujamas un teef apstelleschanas uf tahn
pretim nemtas pee

adatneeka **M. Bonzela,**
Zelgawâ, Pafte-eelâ Nr. 10.

Bauftâ efmu cetajijis mafchini preefch wilnas. Bom-
wilnas un deegu

seku-adifchanas.

Zeenigu publiku ufajinadams man fawu ufizibu zaur
apstelleschanahm dahwat, weeminu ka ari wifadas gatawas
fekes pee manim war dabut.

Lewin Zfat Michelson, pafchâ namâ Nr. 247.

Prastus un augsti grabdigus

superfossatus,

Kaulu-miltus, kainitu zc., weh Rihgâs Politechnikas
analises, pahrdodam un lubbsam pagasta wezatos un preefch-
neekus, ari pagasta ffrühwerus, luvveem preefch fawa pa-
gasta wairaf ffunstigu mehflu wajaga, wismafaf par pee-
mebru dribsumâ usdot, zil daudf ffunstigu mehflu wineem
preefch rudens-fehjas wajaga, ka tee pee laifa waretu
ffunstigus mehflus dabot, fahdi un zil daudf teem wajaga
firgi.

Zieglers un beedris,
Rihgâ, leelâ Pils-eelâ Nr. 19.

Semkopibas lauka-rihkus

u n

plaujamas mafchines

Iâ: mafus ehrgta arklus weh kahda pawifam jauna
muduta, **Gobenheimer** arklus ar puleretu tebfu
dsels diwjuhgu un ta nofautus **Zelgawas** arklus
Ias goda-mafu ipelntufah, ezefchâs, ekftriptoruf
firgu-grahbetus, uniwefal-platas-fehjana
mafchines ar ffrütufem.

„Buckeye“

fahaditas fahin un labibas plaujamas-mafchines,
dashadas wehtifchanas-mafchines, ekfelu-
mafchines, ar roku greefchamas un gepetu-futamas-
mafchines, tura leelâ ufwehle uf lehgera.

Zieglers un beedris,
Rihgâ, leelâ Pils-eelâ Nr. 19.

Labus un lehtus arklus, plaufchanas-mafchines,
rokas- un gepetu-futamas-mafchines, gatawus
pafawus, fchuwamas-mafchines preefch mahjas
un preefch ffröderem, **superfossatus** augsta fatura
weh Rihgâs politechnikas wifajunakam analifehm, pahrdob

Zieglers un beedris.

No zensures atwehlets. Rihgâ, 14. julfâ 1876.

Sludinajumi.

Slaike augufchi, fihkfti ofchu bakki un

leetas-kofi

preefch mehbelu, ratu zc. taifitajeem, difch-
leereem u. z. ir pahrdodami no brihwas
rokas **Abgunstes Grünfeldtes Gau-
rinu mahjas.** Klahtakas finas ifdod „Bal-
tijas Semkopja“ ekfpedizija un

J. Springbach,
Gaurinu mahju ihpafchneeks.

Augsti grabdigus

Stramaduras- un Anglijas superfossatus

un ari

ihstenu **Leopoldshales** kainitu
uf lehgera tura un nem apstelleschanas pretim

C. Höpfer's,
Zelgawâ.

Weh tam, kad **iffrahde** buhs notureta, tiks **Tehrpatâ** 30. augustâ f. g.

semneeku firgi ismehginati

ratu wilkschanâ un fkreeschana

un proti: nastu wilkschana fahkfees pulksten 12. pusdeenâ. Kad nastu will-
wilkschana buhs beigufehs, tuhliit fahkfees fkreeschana. Teem firgu ihpafch-
neekem, kuxi ar faweem firgeem pee nastu wilkschanas un fkreeschanas grib pee-
dalitees, ir deenu preefch tam, proti: 29. augustâ, **Tehrpata**
pee **N. von Klodt — Immofer K.**, profefora **Aleksander von Dettingen**
lunga fahnus-namâ, pee **Igaumu** basnizas, **japeeteizahs.**

Ar fcho daru wispadewigi finamu, ka es tagad Zelgawâ

ffunstigu uhdenu fabrifu

sem prowifora **C. Graf K.** wadifchanas efmu cetajijis.

To luhgdams, lai zeenijama publika zaur fawu ufizibu manu apnemfchanos pabalstiti, apfo-
lof, ka es alafch ruhpefchos, zaur nefmahdejamas prezes pasneegumu wimas labpatifchanu fem
eemantot.

Weeta un lehgeris atrodahs **Strühwera-eelâ** Nr. 54, pafchu mahjâ; **pahrdofchana**
tur pat, ka ari manas destilazijas lehgeri, **Reelajâ eelâ** Nr. 66. — un manâ **pahr-
dotawâ**, pee **parades-platscha**, **Feiertag K.** namâ Nr. 2; bej tam toy apstelleschanas preti
nemtas **F. Kufsner K.** pretfchu- un **wihnu-pahrdotawâ**, **Reelajâ eelâ.**

Ar zeenifchanu

C. Siller.

Semkopibas
mafchinu
lehgeris
un iffuhfifchana

un wifas fortes rihku, Iâ ari **Packarda**

superfossatus,

kuxi tã jau 15 gadus par labeem atrasti un fawu labu
ihpafchibu dehl jau pirmâ semkopju israhbifchanâ 1865.
gadâ medalt dabuja, pahrdob

N. van Dyk,

Rihgâ, leelâ fmlfchu-eelâ Nr. 1 un 19.

Kurfemes

bifchu-kopfchanas beedribas

I. nodata

noturehs **Bahfutds**, 25. julfâ fch. g., pulkft.
3 weh pusdeenâs,

general-fapulzi.

Preefchneeks: **K. Grünhof's.**

Zelgawas

Latiweefchu kurlmehmu skolâ

behrneem atfal jafanahl fwehtdeen, 1. au-
gustâ. — Tee skolneeki, kuxi no jauna grib
eestahtees, ir ari 1. augustâ jafawed.

„Jums!“

Zeram gan, ka f. g. uf R. b. l. fw. XXX.
a—â tiks wifp patifklamâ ar derigu faweenots!
„Wehs“.

Drulats pee **J. W. Steffenhagen** un dehta.